

Metsätalouden murrokset Repolassa

1950-luvulta nykypäivään

Repola kylätutkijan näkökulmasta OSA 2

(Tutkija Pertti Rannikon kirjoituksen 1.osa julkaistiin Repolaisessa 49 viime keväänä)

1950-luvulla tapahtuneen metsätalouden nopean kasvun myötä Repolan alueelle muotoutui uudenlainen, puun uittoa palveleva asutus- ja yhdyskuntarakenne. Asutus keskittyi uittoreittien varsilla oleviin metsätyökyläihin, lesopunkteihin. Asutuksen painipiste siirtyi länteen päin, sillä nopeimmin kasvoivat lähellä Suomen rajaa sijainneet Lentiera sekä Tuulijärven ympäristön kylät. Elämä oli vilkasta ja asukkaita enemmän kuin koskaan aikaisemmin tai myöhemmin. 1960-luvun lopussa kehitys kääntyi kuitenkin nopeasti toiseen suuntaan: väki alkoi vähetä ja asutusrakenteen painopiste siirtyä rautatieverkon ohjaamana kauemmaksi rajalta.

Tuulijärven uitto- ja metsätyökyläien nousu ja tuho

Marraskuussa 2009 Lentierassa tapaamamme Galina Isajevan (os. Konstantinov) elämäntarina havainnollistaa hyvin rajakyläien vaiheita. Galina Isajeva syntyi vuonna 1946 Tuulijärven länsirannalla sijaitsevassa Lusman kylässä, alle 10 kilometrin päässä Suomen rajasta. Asukkaat siirrettiin kuitenkin pois raja-alueelta ja Galinan perhe joutui muuttamaan ensin Kolvasjärvelle ja sitten Repolaan. Kun Tuulijärven pohjoisrannalle, lähelle vanhaa Koropin kylää alettiin rakentaa 1950-luvun puolivälissä uutta metsätyökylää, muutti Galinan perhe sinne. Kylää kutsuttiin aluksi uudeksi Koropiksi, mutta pian se sai nimekseen Tulos. Kylässä asuvat uittomiehet kuljettivat puut Tuulijärven poikki Lusmaan, jossa asuvat uittomiehet jatkoivat uittoa Tuulijokea pitkin Suomen rajalle. Lusman lesopunkti rakennettiin vanhan kylän paikalle, mutta sen vastarannalle, 10 kilometrin päähän rakennettiin kokonaan uusia metsätyökylä, Vostotsnyi. Tulokseen perustettiin myös kyläneuvosto, jonka alaisuuteen

kuluivat myös Lusma ja Vostotsnyi. Muutaman kilometrin päässä Tuloksesta, Tuulivaaralla, sijaitsi rajavartioasema. Myös Lusmassa oli vartioasema, sillä tuohon aikaan niitä oli molemmin puolin rajaa vielä tiheässä. Venäjän puolella rajavartiointi tukeutui paljolti varausmiehiin, joita koulutettiin Repolassa sijainneessa varuskunnassa.

Alueen lapset saattoivat käydä neljä alimmaista luokkaa kotikyliensä kouluissa, minkä jälkeen Galina kävi yläluokat Repolassa ja Rukajärvellä ja opiskeli vielä Petroskoissa. Opintojen jälkeen hän palasi Tulokseen, avioitui ja sai lapsia. Tuulijoen uidot loppuivat vuonna 1972 kokonaan, jolloin Tuulijärven kolmen metsätyökylän pitäminen asuttuna ei ollut metsätalouspiirille enää tarpeellista. Kun koulut, kaupat ja muut palvelut suljettiin, oli ihmisten muutettava Repolaan, Lentieraan tai vielä kauemmaksi. Kylät tyhjenivät kokonaan muutamassa vuodessa. Kaksikymmentä vuotta kestänyt, neuvostomalliseen metsätalouteen perustunut asutusvaihe oli ohi Tuulijärven rannoilla.

Galina Isajeva muutti perheineen vuonna 1974 Lentieraan, jossa metsätalous edelleen kukoisti ja kehittyi. Marraskuussa 2008 tavatessamme hän työskenteli edelleen Lentieran lespromhoin toimistossa ja odotti eläkkeelle pääsyä. Vaikka rakennus olikin sama kuin 1970-luvulla, on metsätalouden luonne Venäjällä sen verran muuttunut, että lespromhonia ei ole enää nykyään tarkoituksenmukaista suomentaa metsätalouspiiriksi vaan puunkorjuuyritykseksi.

Rautatien rakentaminen siirtää metsätalouden painopistettä

Ennen sotia, oli Lentiera ollut Repolan piirin pienin sivukylä, joka kymmenkertaisti asukaslukunsa metsätalouden nousun myötä muutamassa vuodessa.

Piirin itäreunalla sijaitsi samankokoinen pieni sivukylä, Muujärvi, josta kehittyi 1960-luvun lopulla yli 4 000 asukkaan taajama ja alueen hallinnollinen keskus. Vuosisadan alussa rakennettu Pietarin ja Muurmanskin välinen rata kulki 100 - 200 kilometrin päässä rajalta, joten sotien jälkeen alettiin rakentaa rautatietä yhdistämään Länsi-Karjalan teollisuuskeskuksia toisiinsa ja muuhun valtakuntaan. Länsi-Karjalan rata tuli Repolan korkeudelle 1963, mutta se kulki 60 kilometriä Repolan kylää idempää, Muujärven kautta. **Vuonna 1966 päätettiin perustaa Mujejärven piiri alueelle, jolla aikoinaan olivat toimineet Repolan, Rukajärven ja Kiimasjärven kunnat sekä Porajärven kunnan pohjoisosa.** Uutta piirikeskusta alettiin rakentaa Muujärvelle. Parikymmentä taloa käsittäneestä korpikylästä kehittyi nopeasti ajanmukainen taajama, jossa oli kolmikerroksisia asuintaloja, piirisairaala, useamman sadan oppilaan koulu, kirjastot sekä lapsille että aikuisille, kulttuuritalo, tavaratalo, leipomo ja kahvila-ravintola. Myös kommunistisen puolueen, nuorisoliiton ja pioneerien toiminta organisoitiin uudelleen heti uuden piirin perustamisen jälkeen.

Kauaskantoisin tuotannollinen investointi Mujejärvellä oli alavaraston perustaminen. Venäläinen puunkorjuu poikkesi monessa suhteessa skandinaavisesta mallista. Suomessa rungot pätkittiin metsässä, josta tukkiautot kuljettivat ne suoraan tehtaille tai sahoille. Venäjällä autot kuljettivat rungot kokonaisina metsästä alavarastolle, jossa ne vasta katkottiin ja lajiteltiin. Alavarastot sijoitettiin yleensä rautatien varrelle, josta puut kuljetettiin sahoille ja tehtaille. Alavarastot työllistivät pysyvästi runsaasti väkeä, joten niiden ympärille kasvoi yleensä taajama. Mujejärven uudella taajamalla oli siten tärkeä tehtävä Karjalan uudistuvassa metsätaloudessa, jonka puunkuljetukset olivat siirtymässä vesistöistä rauta- ja maanteille.

Vaikka Repola sijaitsikin kaukana rautateistä, säilyi sillä kuitenkin 1980-luvulle saakka vankka asema metsätaloudessa. Mujejärven alueella toimi aluksi Rukajärven metsätalouspiiri ja Repola jatkoi toimintaansa omana piirinään. Vaikka uitto Tuulijoella ja muilla Suomen ja Neuvostoliiton välisillä rajajoilla lopetettiin 1970-luvun alkupuolella, jatkui rajauitto poikkeuksellisesti vielä Lieksanjoella. Puita uitettiin edelleen Lieksanjoen vesistön yläjuoksulla, mm. Kolvasjärvellä ja Roukkulajärvellä, joten kylissä tarvittiin vielä asutusta. Metsätöiden merkityksestä kertovat Repolan metsätalouspiirissä 30 vuotta kirjanpito tehtävissä työskennelleen Albert Ilosen muistivihkoonsa merkitsemät luvut piirin hakkuu- ja työntekijämäärien kehityksestä. Niiden mukaan Repolan lespromhozissa työskenteli 1970-luvulla metsä- ja uittotöissä 400-500 työntekijää. Vuosikymmenen vaihteessa työntekijämäärät laskivat, mutta vuonna 1985 työntekijöitä oli vielä 330. Myös suomalaiset uittotilastot kertovat Lieksanjoen uittojen vähentyneen tasaisesti, mikä johti uiton päättymiseen myös siellä vuonna 1986. Keskeinen syy uiton hiipumiseen oli puun väheneminen uittoyhteyksien varrelta, mutta siihen vaikutti myös se, että perinteinen uitto soveltui huonosti nopeatempoiseen ja koneellistuvaan metsätalouteen.

Uiton loputtua Lieksanjoella alkoi Repolan syrjäisyys korostua ja kylän hiipuminen alkoi. Repolan metsätalouspiirin toiminta lakkautettiin vuonna 1986 ja alueen metsätalous siirrettiin uuden Mujejärven metsätalouspiiriin alaisuuteen. Mujejärven piirihallinnon alueella nykyisin toimivat neljä lespromhozia sijaitsivat radan varrella: Mujejärvi, Voloma, Lietmajärvi sekä Lentiera, jonne vedettyä pistorataa ei ole tosin tarvittu puunkuljetuksiin 1990-luvun alkuvuosien jälkeen.

Lentiera kehittyi maantiekuljetusten keskuksiksi

Uiton päätyttyä ainoa aivan Suomen rajan tuntumassa toiminut lespromhoz oli Lentiera. Taajaman asema oli vankistunut 1970-luvulla rajauittojen keskittyessä Lieksanjoelle, sillä se sijaitsee Lieksanjoen vesistön Venäjän puoleisen osuuden alapäässä, 20 kilometrin päässä rajasta. Keskeisen sijaintinsa vuoksi Lentiera oli vaurastunut uittojen ansiosta muita kyliä enemmän. Lentieran lespromhoz rakennutti uusia rakennuksia vielä 1970- ja 1980-luvuillakin, pääsoin kahden perheen taloja omine puutarhapalstoineen. Kaksikerroksisia parakkeja purettiin uusien pientalojen tieltä.

Uiton loputtua oli rajakaupassa muutaman vuoden välivuosi. Puut kuljetettiin Lentierasta Karjalan omiin tuotantolaitoksiin pistoradan päähän perustetun alavaraston kautta. Kun Neuvostoliiton ja Suomen välisessä puukaupassa siirryttiin 1960-luvulla maantie- ja rautatiekuljetuksiin, alettiin myös Repolan alueelta tuoda maanteitse jonkin verran puuta. Kuljetusmäärät olivat kuitenkin vielä uittoon verrattuna pieniä. Puuta tuotiin Suomen puolelle enemmän ja vähemmän säännöllisesti Inarin, Kokkojärven ja Lahnalammien rajanylityspaikkojen kautta. Merkittävimmäksi rajanylityspaikaksi näistä kehittyi 20 kilometrin päässä Lentieran kylästä sijaitseva Inari, jonka kautta Enso-Gutzeit toi 1970-luvulla puuta. Säännölliset maantiekuljetukset Inarin kautta katkesivat kuitenkin koko 1980-luvun ajaksi. Inarin raja-aseman vilkkain kausi alkoi vuonna 1994, kun Vapo Timber Oy käynnisti puuntuotannon. Tukkipuu kuljetettiin Vapon Lieksan ja Nurmeksen sahoille, kuitupuu Stora Enson Uimaharjun sellutehtaalle. Lentierasta oli Lieksaan matkaa asfaltoitua maantietä pitkin 80 kilometriä ja Uimaharjuun 100 kilometriä

Vapo Timber alkoi vähitellen yhteistyössä Lentieran lespromhazin kanssa uudistamaan puunkorjuuta. Jo muutama vuosi aikaisemmin oli Neuvostoliiton hajoaminen muuttanut metsätalouden luonnetta

Venäjällä; keskitetystä suunnitelmataloudesta siirryttiin markkinatalouteen ja yksityistämispolitiikkaan. 1990-luvun alun yksityistämisessä Lentieran lespromhoz muuttui osakeyhtiöksi, jonka osakkeista enemmistö oli työntekijöiden omistuksessa. Yksityistämisen jälkeen puunkorjuuyritys on supistanut yhdyskunnan asukkaille suunnattuja palveluja ja keskittynyt tuotannollisiin tehtäviinsä. Lentierassa saattoikin vuosi sitten siellä käydessämme kuulla valitusta siitä, että 1990-luvun alun jälkeen lespromhazin asuntoja ei ole remontoitu eikä uusia rakennettu.

Vapo Timberin mukana Lentieran metsiin tulivat suomalaiset monitoimikoneet, mutta vähitellen hakkuut siirtyivät lentieralaisten tehtäviksi. Vapo ja suomalaiset koulutusorganisaatiot kouluttivat Lentieran metsureita ja kuljettajia uusiin työtapoihin. Lespromhoz osti oman monitoimikoneen ja kuljetuskoneen. Tällä hetkellä metsurit tekevät noin puolet yhtiön hakkuista, toisen puolen puista kaataa yhtiön kaksi monitoimikonetta. Uuden teknologian myötä työvoimaa tarvitaan vähemmän. Nykyään Lentieran puunkorjuuyritys työllistää noin 260 metsuria, korjuukoneiden ja autojen kuljettajaa ja muita työntekijöitä.

Viimeistelee kö markkinatalous yhteisö rakenteiden tuhon?

Repolan alueen lähivuosien metsätalouteen eivät vaikuta vain paljon puhutut puutullit. Laajempi vaikutus voi olla vuonna 2007 ja 2008 tapahtuneilla omistajanvaihdoksilla, joilla **Mujejärven ja Lentieran lespromhazit siirtyivät Venäjän suurimpiin metsäteollisuusyrityksiin kuuluvan Investlespromin omistukseen**. Yhtiöön kuuluu niin Venäjällä kuin Euroopassakin toimivia puunkorjuu-, puunjalostus-, sellu- ja paperiteollisuusyrityksiä. Investlesprom on Venäjän suurin metsäalueiden vuokraaja. Sen omistukseen siirtyi muutama vuosi sitten myös runsaan sadan kilometrin päässä Mujejärveltä sijaitseva

Segezhan sellu- ja paperitehdas, jonka puunhankintaa varten se on hankkinut puunkorjuuryrityksiä omistukseensa.

Yhtiö pyrkii uudistamaan puunkorjuuryrityksiään muuttamalla organisaatioita ja hankkimalla uusia metsäkoneita. Heti omistajanvaihdon jälkeen lopetettiin Mujejärvellä aputalous ja alavaraston toiminnat. Mujejärven lespromhazin tuotannollinen johtaja Edvard Sipchut puhuu tavoitteesta siirtyä kokonaan skandinaaviseen teknologiaan: monitoimikoneet pätkevät puut valmiiksi metsässä, josta ne kuljetetaan kuorma-autoilla Segezhan tehtaalle tai Karhumäen sahalle. Talouskriisi on hidastanut uudistuksia, mutta Mujejärven lespromhazilla on jo kolme modernia korjuuketjua, Työvoiman tarve on vähentynyt ja ihmisiä on jäänyt työttömäksi. Vuosien 2005 ja 2008 välillä on puunkorjuuryrityksen henkilökuntamäärä laskenut 550:stä 260:een, josta se todennäköisesti edelleen pienenee.

Lentieran puunkorjuuryrityksen tulevaisuus on hyvin epävarma, sillä kaikki sen hakkaamat puut on viety Suomeen. Samalla hetkellä kun suunnitella olevat korkeat puutullit astuisivat voimaan, vaihtuisi Lentieran erinomainen sijainti syrjäisyydeksi. Lentieran pistorataa pitkin ei voi enää kuljettaa puuta. Kun kaikki puut on viety maanteitse Suomeen, ei rataa ole vuosikausiin kunnostettu. Alustavasti on suunniteltu, että puutullien noustessa Lentieran puut kuljetettaisiin Repolan kautta Mujejärvelle, josta ne jatkaisivat matkaa rautateitse. Huonokuntoiset tiet eivät kuitenkaan kestä kovin pitkään raskaita kuljetuksia. Suurena metsätalouden harjoittajana Investlesprom on vaatinut Venäjän hallitusta kunnostamaan valtakunnan tieverkostoa.

Repolan kylässä asui marraskuussa 2008 enää 35 Mujejärven puunkorjuuryrityksessä työskentelevää. Metsätöissä olevien repolalaisten määrä oli siten

kymmenesosa 1980-lun puolivälin määrästä. Näyttää siltä, että markkinatalouteen ja skandinaaviseen puunkorjuuteknologiaan siirtyminen viimeistelee Repolan pääkylän osalta kehityksen, minkä uiton päätyminen ja maakuljetuksiin siirtyminen 1980-luvulla aloitti. Vuonna 1989 Repolan kyläneuvostoalueella asui 2 100 ihmistä, 1997 noin 1500 ja **2 008 enää 1 000**. Viime vuoden väestötilaston mukaan työkäisistä repolalaisista töissä oli 230 ja työttömänä 210. Eläkeikäisiä oli 450 ja alle 18-vuotiaita lapsia 150.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana on Repolan kylän palvelu- ja sosiaalinen järjestelmä lähes romahtanut. Vuonna 1999 lopetettiin Repolan rajavartiosto, joka enimmillään oli ollut 1 600 ihmisen yhteisö (varusmiehiä, kouluttajia ja upseerien perheenjäseniä). Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen on rajavartiostoinnin luonne muuttunut molemmin puolin rajaa. Rajalla olevat vartioasemat on lakkautettu ja kiinteät tukiasemat keskitetty Lieksan ja Kostamuksen tapaisiin keskuksiin. Rajavartijan perinteistä jalkatyötä ovat vähentäneet kamerat, liiketunnistimet ja muu tekniikka. **Myös venäjän puolella siirryttiin muutama vuosi sitten varusmiehistä ammattimaisiin rajavartijoihin.** Rajalla on entistä hiljaisempaa ja ongelmia aiheuttavat lähinnä rajavyöhykkeelle eksyneet metsästäjät ja marjanpoimijat.

Varuskunnan lähdettyä jäi Repolassa kymmeniä rakennuksia tyhjilleen ja vandalismin kohteeksi. Suuren ihmisjoukon poismuutto heikensi luonnollisesti myös kylän palveluja. Toimintansa lopetti muun muassa paikallisia palvelut pieni saha ja puuverstas, monipalvelupiste, yhteissauna ja pankin toimipaikka. Sairaala lopetti toimintansa vuonna 2006. Mujejärven lespromhazin aputalouden sulkeminen lopetti toiminnat myös Repolassa, joten kylässä ei enää tuoteta maitoa ja lihaa. Paikallinen leiväntuotanto oli loppunut jo hieman aikaisemmin leipomon sulkeutumisen

myötä. Jäljellä olevia palveluja on enää koulu, posti ja useampi kauppa, joten repolalaisten on usein asioitava sadan kilometrin päässä Mujejärvellä, erittäin huonossa kunnossa olevia teitä kulkien.

Vielä huonompi on tilanne Repolan ja Lentieran puolivälissä sijaitsevassa Kiimanvaaran kylässä, joka oli ennen vahva kylä omine kyläneuvostoineen. Alue oli osa Lentieran lespromhozia, joka työllisti kylän miehet. Kaksikymmentä vuotta sitten Kiimanvaarassa asui 300 ihmistä, nyt runsas 100. Koulun toiminta ja kylähallinto lopetettiin muutama vuosi sitten. Kukaan kyläläisistä ei käy enää metsätoissa. Marraskuussa 2008 pistivät silmään kylän raitilla huojuvat humalaiset miehet.

Repolan alueen sodanjälkeinen kehityskaari ei kovin paljon yllätä henkilöä, joka tuntee Suomen puolella olleiden metsätyökylien kohtalon. Lieksan puoleiset rajakylät kukoistivat myös aikoinaan metsätyön varassa ja kylissä oli vuonna 1960 kaikkiaan 12 koulua; nykyään ei enää yhtään. Lentieran korkeudella, Lieksan puolella sijaitsevan entisen metsurikylä Hattuvaaran asukasluku on laskenut vuoden 1960 noin 1 400:sta nykyiseen 200:aan. Vaikka muutokset ovatkin olleet molemmilla puolilla rajaa samansuuntaisia ja rajuja, ovat murrokset olleet Suomen puolella moniaineksisempia ja epäsuorempia. Rajan toisella puolella muutokset ovat olleet suoraviivaisempia ja totaalisempia. Kun Neuvosto-Karjalassa harjoitettiin 1950- ja 1960-luvuilla ”perspektiivittömien kylien likvidointipolitiikka”, kohdistui ”likvidointipolitiikka” Suomessa pientiloihin, mikä kyllä myös johti kylien autioitumiseen vaikkei sitä viralliseksi tavoitteeksi ilmoitettukaan. Neuvostoliiton keskusjohtoisessa suunnitelmataloudessa toteutettiin kaikkialla yhtä aikaa samantapaisia uudistuksia, joiden tahdissa ihmisten oli vaihdettava nopeasti asuinpaikkoja. Nyt kun metsäteollisuus- ja puunkorjuuyritykset organisoivat

toimintansa markkinatalouden ehdoilla, eivät suunnitelmatalouden synnyttämät metsätyökylät näytä säilyvän hengissä.

Repolan alueen jälkiteollinen tulevaisuus?

Puutulliratkaisuista riippumatta on ilmeistä, että Repolan ja Lentieran alueiden hakkuut tulevat työllistämään paikallista väkeä entistä vähemmän. Muutaman vuoden kuluttua tilanne voi olla samanlainen kuin Lieksan puoleisissa rajakylissä, joissa asuvien työllisyyteen metsätaloudella ei ole enää juurikaan vaikutusta. Lieksan rajakylä metsät ovat toki edelleenkin metsäteollisuuden raaka-ainelähteenä, mutta hakkuut suorittavat keskuksista silloin tällöin tulevat monitoimikoneet. Kylissä vielä asuvat metsurit ovat viime vuosina tehneet talvisin luonnonsuojelualueilla ennallistamistöitä.

Luonnonsuojelu- ja retkeilyalueiden lisääntyminen on Lieksan rajaseudulla ollut silmiinpistävä piirre. Alueella onkin syntynyt suojelu- ja retkeilyalueisiin ja muuhun luontoon tukeutuvia matkailuyrityksiä. Ne ovat suuntautuneet muuan muassa koskenlaskuihin, melontaan, koiravaljakkoajeluihin sekä kalastus- ja metsästysmatkailuun. Ruunaan ja Nurmijärven entiset metsätyökylät ovat muuttuneet matkailukyliksi ja löytäneet uuden tavan luonnonvarojensa hyödyntämisessä.

Voisiko Repolan alueelle löytyä samantapaisia matkailullisia tehtäviä? Ainakin Suomen puolella on näin ajateltu, sillä matkailuyrittäjät ja viranomaiset aloittivat matkailuun liittyvän yhteistyön Mujejärven piirin kanssa jo 1990-luvun lopussa. Repolan alueen luontomatkailun kehittäminen on ollut kohteena useissa EU-osarahoitteisissa Tacis- ja Interreg-hankkeissa. Hankkeita on ollut toteuttamassa hyvin monipuolinen joukko sekä Suomen että Venäjän puolelta: muun muassa Lieksan kaupunki, Mujejärven piiri,

luontomatkailuyrittäjät, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan biosfäärialue ja ympäristökeskus, Joensuun yliopisto, Karjalan tiedekeskus ja Karjalan tasavallan viranomaiset. Tiedon välittämisen ohella on Repolan alueelle inventoitu vesi-, tie- ja polkureittejä sekä tehty alueen matkailumahdollisuuksia esitteleviä nettisivusto. Matkailun kehittämistä ovat hidastaneet vaikeus saada Inarin rajanylityspaikka matkailukäyttöön sekä matkailuinfrastruktuurin ja -yrittäjien puuttuminen Repolan alueelta.

Pidemmän aikavälin kehitystä ajatellen on helppo yhtyä yli kymmenen vuotta raja-alueyhteistyötä tehneen Pohjois-Karjalan biosfäärialueen koordinaattorin Timo J. Hokkasen visioihin. Hän näkee luonto- ja kulttuurimatkailulla olevan erinomaiset edellytykset Lieksanjärven hienoissa maisemissa sekä Repolan ja Lentieran välisellä alueella. Alueella voisi harjoittaa automatkailua, koskenlaskua, melontaa, mökkeilyä, kalastusta ja samoilua. Lieksanjärven rannalle, esimerkiksi Tsolkan vanhan kylän niityille, voisi rakentaa hienovaraisesti luontomatkailukeskuksen. Repolan alueella on ainutlaatuinen historia, jonka ympärille voisi kehittää monipuolisia tutustumiskohteita ja tarinoita. Jo viimeisen sadan vuoden ajalta alueelta löytyy monenlaisia tapahtumia: vaihe osana Suomea, heimosodat, Toivo Antikaisen hiihtoretki, maatalouden kollektivisointi, talvi- ja jatkosota, savotat ja uitot. Ympyräreitti Lieksa-Lentiera-Repola-Mujejärvi-Kostamus houkuttelisi matkailijoita tutustumaan alueen historiaan ja luontoon sekä myös siihen, miten rajan takana nykyään eletään. Matkailijoita varten rakennetut palvelut toisivat paikallisille tuloja ja palvelisivat myös heidän tarpeitaan (parempikuntoiset tiet, matkapuhelinverkko, vesihuolto, kaupat).

Repolan alueelle **Tuulijärvelle on suunnitteilla kansallispuisto**. Osa alueesta kuuluu Lentieran lesporomhozin hakkuualueeseen, mutta se on tehnyt

SPOK-luonnonsuojelujärjestön kanssa sopimuksen, ettei puunkorjuuta ja teiden rakentamista harjoiteta suunnitellulla alueella. Tuulijärven kansallispuisto tulisi aivan Suomen rajan pintaan, rajavyöhykkeelle, joten sitä tuskin pystytään hyödyntämään Suomen puolelta tulevassa luontomatkailussa. Venäjä on jo perustanut Suomen rajalle luonnonsuojelualueita ja uusia on suunnitteilla. Yhdessä Suomen puolella olevien luonnonsuojelualueiden kanssa niiden on suunniteltu muodostavan rungon **Vihreälle vyöhykkeelle, joka ulottuisi Itämereltä Jäämerelle**. Alueelle voitaisiin kehittää alueen monipuolisen luonnon ja kulttuurin varaan matkailua ja muuta ympäristölähtöistä elinkeinotoimintaa. Vihreän vyöhykkeen osana Repolan alue voisi kytkeytyä laajempaan aluekokonaisuuteen. Tällöin sen asema voisi muuttua Venäjän syrjäisestä kolkasta yhteyksien rakentajaksi Suomen suuntaan, mikä tehtävä sillä on vuosisatojen varrella ollut monesti. Mutta tämä edellyttää kaikilta tahoilta aktiivisuutta Inarin tilapäisen rajanylityspaikan muuttamiseksi kansainväliseksi rajanylityspaikaksi, jolloin puunkuljetusten lisäksi myös matkustajaliikenne olisi mahdollista.

Pertti Rannikko, Joensuu

pertti.rannikko@joensuu.fi